

ZPRAVODAJ

KLUBU VÝSADKOVÝCH VETERÁNŮ PŘI VÚ 8280 PROSTĚJOV

27

ROČNÍK XI

číslo 3

15. 12. 2002

JEŠTĚ JEDNOU (A JINAK) ANTROPOID

Tak nazvala rozsáhlý příspěvek do „Z“ kol. Daga Minkewitzová. Přes výslovnou žádost autorky, vzhledem k rozsahu „Z“ jsme jej museli částečně krátit.

Když se zesumarizovala většina výročí, která připadla na letošní rok, pražský MKVV se rozhodl uspořádat takovou akci na paměť všech těch událostí, jak odpovídala jejich významu. Letos uplynulo 60 let od tragedie výsadkářů v kryptě kostela v Resslově ulici v Praze; před 55-ti lety bylo založeno výsadkové vojsko ČSA; před 50-ti roky výsadková brigáda; a další bohužel tragické výročí – již je to třicet let, co v Bulharsku zahynulo prakticky celé družstvo členů ASD Prostějov.

Autory celé myšlenky i nekonečných dílčích nápadů k nutným řešením byli kolegové Koutecký, Kuba a Šolc, kteří se obklopili štábem spolupracovníků. Když v průběhu příprav občas přestávali věřit, že se to všechno může podařit, s neuvěřitelnou vehemencí, vírou, nadšením a pracovitostí dodával odvahu zejména Václavovi Kouteckému kolega Hanák.

O všem stejně tak jako bez štábu kolegů pracujících v klubu, tak bez neúnavné činnosti Josefa Hanáka a zejména záštity Karla Kuby, kteří dokázali na všech akcích zainteresovat především Generální štáb AČR, by se tak rozsáhlá akce nebyla mohla uskutečnit.

Nad seminářem převzal záštitu NGŠt AČR, řídil ho v sále Ministerstva obrany bývalý inspektor pozemního vojska gen.por. v.v. Karel Kuba. Některé nové aspekty operace Antropoid přednesl ve svém referátu kol. Jiří Šolc, spoluautor programu semináře. Zúčastnilo se 120 našich i zahraničních veteránů, některým z nich i pro KVV ČR udělil NGŠt čestný odznak AČR Přemysla Otakara II., krále železného a zlatého.

Na referáty ze semináře navázala návštěva výstavy v Historickém muzeu AČR věnované atentátu na Heydricha a operaci Antropoid. Náčelník GŠt pozval naše i zahraniční veterány k večernímu rautu, aby si tam mohli popovídat nejen mezi sebou, ale i s představiteli naší armády a jejího Generálního štábu.

Středobod akce, pietní akt v Resslově ulici, podtrhla svou účastí řada významných hostů - zástupci různých institucí, církví a spolků, ale především se zúčastnil prezident republiky, předseda Senátu ČR i ministr obrany ČR a výsadkáři veteráni ze Slovenska Velké Británie, Francie, Ruska a Polska.

Při vzpomínkové akci v prostoru Vysokých škol v Praze - Dejvicích, do domovské zastavby, náměstkyň MO Jaroslava Přibylův předala generálu v.v. Krzákovi Zasluzný kříž. Pamětní medaili Čs. obce legionářské pro generála Palečka převzal jeho syn.

Všem, kteří se podíleli na zorganizování této akce patří velký dík.

OSLAVY V CHRUDIMI

V Chrudimi byly třídní oslavy 55. výročí založení výsadkových vojsk 15. výročí znovu založení 71. praporu Československých parašutistů 60. výročí atentátu na Reinharda Heydricha. Záštitu na těchto oslavách převzalo město Chrudim, 43. výsadkový prapor a SVP AČR - Klub chrudimských výsadkářů.

13. 9. akce začala společenským večerem veteránů. Podstatné se dělo 14. září. V 9.00 hodin byl slavnostní nástup příslušníků 43. výsadkového praporu mise KFOR. Nástupu se zúčastnili i příslušníci slovenské armády. Vyvrcholením oslav byl odpolední slavnostní nástup veteránů výsadkových vojsk seřazený po praporech, ve kterých sloužili. Tento nástup řídil kol. Čejka. Jejich přehlídku provedl genpor. Ing. Karel Kuba. Ten ve svém vystoupení připomenul jak se v minulosti příslušníci výsadkových vojsk podíleli na plnění výcviku a výchovy našich výsadkářů.

Následovaly ukázky výcviku příslušníků 43. výsadkového praporu a příslušníků integrovaného záchranného systému. Ukázek se zúčastnili i příslušníci letectva. Byly provedeny seskoky a slaňování z Mi - 17 a AN 26. Tyto ukázky se u přítomných setkaly s velkou pozorností.

U příležitosti těchto oslav položili kytici květin k hrobu pplk. Jaroslava Jehličky kolegové Chromek, Hoško a Hájek.

KVV Prostějov chce vyslovit poděkování a uznání za milé přivítání i za celý průběh „Dnů výsadkových vojsk v ČR“ všem organizátorům tohoto setkání.
kol. Hájek

VZPOMÍNKOVÁ SETKÁNÍ

Dne 19. září 2002 se v Bulharské republice uskutečnil vzpomínkový akt k uctění památky zahynulých českých a slovenských parašutistů, při příležitosti 30-ti letého výročí této tragické události. Zúčastnila se jej společná česká a slovenská vojenská delegace vedená NŠ Armády České republiky gen.plk. Šedivým, vrchní vojenský kaplan, syn jednoho z pozůstalých Josef Pospíchal, bývalý trenér ASD Dukla Prostějov Josef Pavlata, Jaroslav Šlambor a NŠ 6. skupiny spec. sil pplk. Ing. Kopriva. Za armádu Slovenské republiky to byl plk. PhDr. Peter Švrlo a jeden ze dvou, kteří tragedii přežili pplk. v.v. Ivan Hoško. Vzpomínkový akt se uskutečnil před památníkem tragické nehody nedaleko vesnice Galabnik, za účasti Z NDS bulharské armády, vojenských přidělců z patnácti států a několik desítek obyvatel vesnice. Po krátkých vystoupeních ZNGŠ bulharské armády a gen. plk. Šedivého

se uskutečnily krátké zádušní mše českého a bulharského kněze. Potom vystoupil starosta vesnice a všem přítomným připomenul jména těch, kteří při tragické události zahynuli. Po kladení věnců k památníku byl uskutečněn seskok bulharských vojenskyh výsadkářů s vlajkami zúčastněných zemí.

V sobotu 21. září 2002, v den třicátého výročí tragické události, kdy v Bulharsku při srážce s vlakem zahynulo 11 vojenských sportovců - parašutistů ASD Dukla Prostějov, se uskutečnilo vzpomínkové setkání k uctění památky taktó zahynulých parašutistů. Pietní akt se uskutečnil při památníku této události před budovou ASD Dukla v Prostějově, za přítomnosti pozůstalých a to paní Blažejové s dcerou, paní Kumbárové se syny, paní Majerové s dcerou, paní Varmužové s dcerou, paní Havránkové s dcerou a Josefa Pospíchala syna jednoho ze zesnulých. Setkání se zúčastnili i Bedřich Chudoba a Ivan Hoško, kteří tuto tragickou událost přežili. Po státních hymnách Sloven-

ské a České republiky vystoupil se vzpomínkovým projevem kol. Jaroslav Šlambor. Krátkými projevy se připojili i starosta města Prostějov Ing. Jan Tesař, zástupce armádního sportu plk. Podloucký, předseda Klubu výsadkových veteránů kol. Řepka a nynější trenér ASD Dukla Prostějov Jiří Blažka. Setkání se zúčastnila i delegace Klubu vojenských výsadkářů ze Slovenska vedená kol. Jozefem Tučkem. Po kladení věnců a květin k památníku pokračoval vzpomínkový akt položením květin na hroby sportovců pochovaných na městském hřbitově v Prostějově. Setkání dále pokračovalo velkým srazem parašutistů z České i Slovenské republiky. Parašutisté všech generací svou účastí na vzpomínkovém setkání potvrdili, že ani po tolika letech na sportovce - parašutisty, kteří zahynuli při plnění služebních povinností, se nezapomnělo. Ještě jednou bych touto cestou chtěl poděkovat všem, kteří se vzpomínkové akce zúčastnili.

Ivan Hoško

ZÁJEZD

KVV Prostějov 20. července tohoto roku organizoval zájezd na Horňácké slavnosti do Velké nad Veličkou a jejího okolí. Organizátorem a průvodcem byl prezident našeho klubu kolega Řepka, rodák z Horňácka. Účastníci si prohlédli větrný mlýn v Kuželově, který je v památkové péči Technického musea v Brně, s vynikajícím a poutavým výkladem v horňácké, proloženým humorem a technickými údaji. Oběd v hotelu Filipov ve Filipovském údolí vysoko předčil naše očekávání a bylo zajímavé pozorovat naše členy jak se potýkají s obrovskými řízkami. Při prohlídce jarmarku ve Velké nad Veličkou jsme si mohli prohlédnout rukodělné práce různých řemeslníků. Většina z nás si odnesla na památku malý či větší suvenýr. Jarmark vyvrcholil průvodem krojovaných skupin všech deseti obcí Horňácka. Poté jsme odjeli do vinného sklípku do Blatnice pod Sv. Antonínkem, kde jsme se občerstvili červeným i bílým vínem a výbornou klobásou. Vyvrcholením zájezdu byla účast na vystoupení folklorních skupin na horňáckém stadionu na Strážní Hůrce. Stadion byl přeplněn diváky, soubor střídal soubor všech věkových skupin. Repertoár v jejich provedení byl vynikající. Všichni účastníci si odnesli trvalé dojmy a zážitky. *kol. Starý*

SPORTOVCI POZOR !

S tímto upozorněním výbor KVV doručil našim členům pozvánky na fotbalové utkání Česká republika - Slovenská republika v Olomouci. Předběžných zájemců, kteří se přihlásili na výroční schůzi KVV bylo 42, což nás potěšilo, skutečnost ale byla jiná. Na tuto fantastickou podívanou se nakonec přihlásilo jen 27 osob. To bylo pro výbor rozhodující, že se zájezd uskuteční. Zakoupilo se 25 vstupenek, zajistila autobusová doprava a to vše ne za levné peníze. S blížícím se termínem utkání začali zájemci ubývat. Proto bylo potřeba najít náhradu za tyto „nezodpovědné odpadlíky“, což potom v menším počtu byli rodinní příslušníci našich členů nebo i známí a přátelé.

Olomoucký sportovní stadion a přítomných asi 12 tisíc fanoušků, včetně nás, vytvořilo sportovní zážitek, který se tak často nevidí a nezažije. Byla to kopaná na vysoké herní úrovni, ve velmi dobré sportovní atmosféře s dostatečným počtem gólů, což uspokojilo všechny přítomné diváky. Škoda, že naši členové, nejsou-li připoutáni na lůžko se vzdávají jedinečných zážitků. To jsme již tak zestárli? *kol. Borovský*

MKVV Hodonín - Holič hlásí

Naše šesté setkání se uskutečnilo na letišti v Kyjově dne 4.5.2002 za účasti 17 členů. Zahájili jsme hymnou výsadkářů, potom vyslechli přednášku Ing. Kubáta o vzniku a činnosti leteckého musea ve Vyškově. Na videu jsme shlédli záznam o otevření padáku sto metrů nad zemí. Byl to totiž seskok do rokle 400 metrů hluboké. Kolega Churý informoval o setkáních paraveteránů ve Starých Splavech a Žilině. Od MKVV Zlín jsme obdrželi „Pamětní list“ a účastníci vyslechli několik dalších diskusních příspěvků. *kol. F. Juračka*

SVÁTEK ARMÁDY

Po padesátileté přestávce má naše armáda opět svůj oficiální svátek. Den ozbrojených sil je 30. červen. Událost k nř se 30. červen váže byl dnem, kdy byl v roce 1918, při slavnostní přehlídce, předán francouzským prezidentem POINCAREM prapor 21. československému střeleckému pluku, v městě DARNEY v oblasti VOGÉZ. Francie zde ústy svého prezidenta, jako první, potvrdila právo Čechů a Slováků na samostatný stát.

V prostějovské posádce se konal 28. června slavnostní nástup všech prostějovských útvarů. Po oficiálním programu, vystoupení velitele posádky a čestných hostů byly zorganizovány ukázky výzbroje a výstroje všech útvarů a besedy s velitelským sborem. *kol. Starý*

KOLEGIÁLNÍ POZDRAV

Dne 6.7.2002 jsem dostal tuto zprávu SMS: Sctkání po letech, průzkumníci ročníku 62.-63. ve složení Kopecký, Štěpán, Halamiček, Demek, Bartoš, Tomek, Krumhanzl, Novák, Cabák Vás zdraví. Přejí dobré zdraví - Cabák.

Poznámka: Ani jeden z jmenovaných není v evidenci našeho klubu. Kde sehnali číslo mého mobilu nevím. Pokud budete číst tuto zprávu - přihlaste se do našeho KVV, budete vítáni. *kol. Opletal*

VÝROČNÍ SETKÁNÍ

V době uzávěrky „Z“ 27 připravoval výbor KVV Prostějov svoje tradiční výroční setkání. Zhodnotit činnost za rok 2002 na setkání vedoucích M KVV z celé republiky, dvě hodiny před zahájením výročky, to je první zámysl. Tam seznámit účastníky i s plánem besedy nad kronikami všech místních klubů, které je vedou. Tuto besedu uskutečnit v měsíci dubnu a vyhodnotit i odměnit nejlepší kronikáře.

Tradiční program vlastního výročního setkání bude obohacen přivítacím koncertem kapely kol. Málka před jejím zahájením. Vyhodnocení činnosti KVV a plány na příští rok, volba členů výboru z kandidátů: Borovský, Čtverák, Hájek, Jánová, Jeremiáš, Jugas, Lejssek, Opletal, Pappoušek, Petruška, Rimanovský, Řepka, Starý, Šimk, Zapletal, je pravidelná část programu. Výbor KVV PV také počítá s tím, že synovi brig. gen. Karla Palečka předá zhotovenou pamětní desku. MKVV Plzeň ji potom nechá umístit na dům, ve kterém se brig. generál Karel Paleček narodil.

Velkou váhu přikládá výbor vyjádření předběžného zájmu na anketním listu návrhu plánu činnosti na rok 2003. Plánuje se v únoru účast na zabijačce, v březnu MDŽ spojené s kulturním programem, v dubnu beseda nad kronikami místních klubů, v květnu jednodenní zájezd na Pálavu, v červnu zájezd do Prahy k uctění památky čs. parašutistů a dvoudenní zájezd do Kutné Hory, v červenci dvoudenní zájezd do Prešova, v srpnu jednodenní zájezd do Piešťan, v září III. ročník veteránského vinobraní, v říjnu divadelní představení, v listopadu výroční hodnotící schůze. Podle daných přihlášek bude výbor oslovovat zájemce o akce při jejich realizování. Program výroční schůze má být obohacen i o vystoupení kouzelníka a malý

ZÁBAVA

Z podnětu kol. Bartka, který zajistil vhodný prostor pro uspořádání „Veteránského vinobraní“, mohlo přes 40 členů KVV Prostějov absolvovat 4.10. přátelskou samoobslužnou zábavu. Základní potřeby pro občerstvení zajistili kol. Starý s manželkou, kteří ověřili vchod výpěstky ze svého „vinohradu“. Další dobrůtky poskytla většina účastníků a tak všichni, nabíti pozitivní energií a naladěni na pohodovou strunu soutěžili v různých zábavných disciplínách. Vítězové byli odměňováni vinnými hrozny podle vlastního výběru. *kol. Opletal*

KULTURA

Výbor KVV Prostějov umožnil kulturním příznivcům z řad svých členů a členů Svazu letců, aby se zúčastnili představení operety „Čardášová princezna“ v Brně. Dne 26. 9. vyjelo z Prostějova 40 nadšenců, kteří byli následně potěšeni a uspokojeni profesionálním vystoupením operetního souboru Mahenova divadla.

Poetickou hru A. Jiráka „Lucerna“ zhlédla početná skupina členů KVV Prostějov dne 29.10. opět v Mahenově divadle v Brně. *kol. Opletal*

koncert na fujaru. Tradiční tombola, hudba k poslechu i tanci, prodej suvenýrů by neměly chybět. Podstatné bude i to, že účastníci se opět vzájemně pozdraví, popovídají si, zavzpomínají a také případně se dohodnou, kde se příště setkají.

Až budete číst tyto řádky, účastníci akce již budou moci zhodnotit, jak se všechno povedlo.

Víte, že ...

1. V MKVV Liberec byl na výroční schůzi zvolen jako nový předseda klubu kolega Jaroslav Chromek.

2. Sedm členů MKVV Liberec, v prvním pololetí letošního roku v Aeroklubu Liberec provedlo další seskoky padákem.

3. Členové M KVV společně s KVD Liberec se zúčastnili exkurse do podniku AERO Vodochody a turistického celodenního zájezdu do Harachova.

4. Po uzávěrci „Z“ 26 dostal náš KVV další finanční příspěvky na stuhu bojového praporu našeho patronátního útvaru a to od MKVV Chrudim - 400,- Kč, MKVV Liberec - 1000,- Kč, MKVV Hradec Králové - 500,- Kč, kol. Tobiška - 200,- Kč, kol. Opluštla - 100,- Kč, kol. Lejska - 100,- Kč. Děkujeme.

5. Ze svých dovolenkových cest nejvíce pozdravili členům KVV zaslala kol. Tabarelliiová a to z Prahy, Krásné Lípky, Rumburka, Jeseníku, Českého Švýcarska a dvakrát z Chorvatska. Děkujeme.

6. Průzkumnému praporu v Bardějově udělili jméno, podle hrdiny druhé světové války, slovenského seržanta americké námořní pěchoty Michala STRENKA. Ten vztyčil americkou vlajku na vrcholu SUBIRAČI, po dobytí ostrova JWO JIMA, 300 km od Tokia.

7. Prezident Václav Havel stanovil svým rozkazem 30. červen jako „DEN OZBROJENÝCH SIL“.

8. Výbor KVV Prostějov se rozhodl věnovat 2000,- Kč na fond postižených povodní. Stejně to provedl i při povodních na Moravě.

9. MKVV Hodonín – Holíč je naším mezinárodním česko-slovenským klubem. Má 23 členů, kteří se scházejí dvakrát za rok a to vždy v květnu a září.

10. Kolega Řepka obdržel poděkování od A. Dvořákové, předsedkyně ČSBS za zaslání dopis a materiálu, které jsme vydali spolu s našim „Z“ 26.

11. Kolega Mucha z KVV Hradec Králové nám zaslal obsáhlý dopis s náměty na zplánování akcí pro příští rok. Navrhuje například využít dostupné publikace o odboji k besedám v MKVV. Organizovat výlety do míst blízkých nám výsadbářům. Zajistit abychom se vzájemně setkávali. Vést kroniky o činnosti. Zvát na své akce zájemce z ostatních KVV. Nezapomínat na 28. říjen a na den veteránů (11. listopad - 84. výročí ukončení první světové války).

12. Při příležitosti odchodu plk. Josefa Trojana z funkce velitele VÚ 8280 Prostějov na vyšší funkci mu KVV PV udělil pamětní medaili. Velitelskou funkci převzal pplk. Ondřej Páleník, náčelníkem štábu se stal pplk. Roman Kopřiva. Přejeme jim hodně úspěchů.

13. Kolegové Budský a First z MKVV Liberec, bývalí důstojníci I. výsadkového výcvikového střediska v Luštěnicích, na výzvu „Z“ 26 zaslali obsáhlou vzpomínku na činnost tohoto střediska. Zaujalo nás, že ve středisku byl výcvik na takové úrovni, že mohli přijímat a hostit význačné zahraniční delegace. Předvedli např. úroveň svého výcviku NMO republiky Mali gen. KEITO, MNO Konga gen. KONGLE a školili jednotku výsadbářů z Vietnamu. Do některého z dalších „Z“ jejich vzpomínku zařadíme.

14. MKVV Plzeň rozhodl označit dům, kde se v Plzni narodil I. velitel výsadkového vojska gen. Paleček pamětní deskou. KVV Prostějov zajistil její zhotovení kolegou Jeremiášem a bude se podílet i na finančním zajištění jejího zhotovení.

15. Bývalý aktivní výsadbář plk. Josef Prokůš, nyní ve vysoké vojenské funkci, byl dne 28. října 2002 povýšen na brigádního generála.

16. Kolega Vojtěch z Liberce požádal, abychom ve „Z“ poděkovali organizátorům pražského setkání a to zvláště za vydání publikace „Paradezantní jednotky meče armády hrot“. Publikace významně obohacuje naše vědomí o historii i současnosti výsadkových jednotek.

17. MKVV Klatovy má 16 členů, vojáků z povolání a z toho jich 9 bydlí v Klatovech. Ostatní jsou současně členy i jiných MKVV a to v místech jejich bydliště. Prezidentem je kolega Ivo Kvasnička. Kontaktní adresa je Josef Tůrek, Lipnická 957, PSČ 580 01 Havlíčkův Brod.

18. V MKVV Klatovy mají PARA-TOTEM, symbol slávy výsadkového vojska a vzpomínky na nejšířící kolegy. Stylizovaný padáček je vysoký 61 cm. Plánují, že se pod ním setkají se všemi veterány klatovské posádky na podzim roku 2003.

19. Dne 28. 10. t. r. Československá obec legionářská dekorovala bojový prapor našeho patronátního útvaru stuhou a to za přítomnosti jejich předsedy, zástupců města a velitele útvaru pplk. Páleníka.

ASO DUKLA PARA PROSTĚJOV HLÁSÍ

ASO má v současné době 11 sportovců stálého stavu a 5 vojáků základní služby. Dočasně je ve funkci zastupujícího velitele npor. Jiří Blažka.

V letošním roce jsme se zúčastnili pěti soutěží Evropského poháru v přesnosti přistání, dále Světového poháru rovněž v přesnosti přistání, Mistrovství ČR ve všech disciplínách a vyvrcholným sezóny byla reprezentace České republiky a Armády ČR na armádním mistrovství světa C. I. S. M. v alžírském městě Oran.

V soutěžích Evropského a Světového poháru v přesnosti přistání vedle mnoha smülovatých čtvrtých míst jsme vybojovali i několik medailí.

Mistrovství ČR v Příbrami bylo zcela v naší režii. Vyhráli jsme vše co se dalo, absolutním mistrem ČR se stal npor. Jindřich Vedmoch před prap. Jiřím Gečnukem a rtm. Liborem Jirouškem.

Na vojenském mistrovství světa, v konkurenci 33 družstev, jsme obsadili bronzovou příčku ve skupinové přesnosti přistání a v celkovém hodnocení družstev druhé místo za skvěle připravenými Francouzi. Dokázali jsme porazit i týmy Německa, Ruska, USA a řadu dalších.

kpt. Ctibor Vach

POSÁDKOVÁ HUDBA V PROSTĚJOVĚ

V roce 1960 byla hudba, spolu s výsadkovým svazkem přemístěna z Prešova do posádky Prostějov. Protože zvláště ti starší a ženatí příslušníci hudby odešli zpět do Prešova, zbylo z původních vojáků z povolání pouze 7 praporečků, kapelník a dirigent. Tvořil se nový kolektiv pro novou práci. To se v poměrně krátké době podařilo.

Hudba v tomto období byla významným prostředníkem mezi obyvateli Prostějova a výsadbáři. S její pomocí si brzy výsadbáři v nové posádce získali oblibu obyvatelstva. Hudba totiž pořádala proměnné koncerty ve Smetanových sadech, pronikla na stálou divadelní scénu, kde měla velkou návštěvnost. Pořádala výchovné koncerty pro mládež, účastnila se na dětských karnévalech, lampiónových průvodech, zajišťovala do domovů důchodců. Stále zvyšovala svoji uměleckou úroveň a tak pronikla do Čs. rozhlasu a televize. Na soutěžních přehlídkách vojenských hudeb byla vždy hodnocena vytečně a tak se dostávala i na zahraniční zájezdy např. do SSSR a BLR. V Bulharsku koncertovala na Světovém festivalu mládeže a studentstva v Sofii. V Berlíně vyhrávala na Dnech rozhlasu, tisku a televize.

O vysoké úrovni naší hudby, kterou postupně dosáhla, svědčí i to, že ji vyhledávali také

filmoví režiséři. Natočila např. hudbu k filmu „Mezi květy“, který byl vyslán v rámci výstavy Flora Olomouc, pro armádní film hrála ve filmech „Aby se mámy nebalily, Matestráda“, které vysílala Ostravská televize. Televizní snímek z osmého Kmochova Kolína byl reprezentací Prostějovského okresu a nelze zapomenout ani na samostatný hudební film „Noty pod padákem“. Ve filmu „Na šňůrách z hedvábní“ natočila část hudby několik záběrů i ze seskoků s padákem.

Hudba od svého založení až do roku 1968 patřila pod velení výsadkové brigády. V té době byl každý její člen aktivním výsadbářem. Někteří její členové měli na svém kontě i přes sto seskoků, byli nositeli prvních a druhých výkonnostních tříd výsadbáře. Jako celek se hudba zúčastňovala všech náročných cvičení v rámci výsadkového svazku, ale i mimo něj. Bylo samozřejmostí, že po splnění svých bojových úkolů vyměnila zbraně za hudební nástroje a vyhrávala odpočívajícímu vojskům. Zúčastnila se i rozsáhlých cvičení VLTAVA a TARAN.

Po uvedeném roce se stala výsadková hudba Posádkovou hudbou Prostějov. S výsadbáři byla stále v úzkém kontaktu, ale to je již jiná kapitola.

podle dopisu kol. Málka

NEMĚLI BYCHOM NA NĚ ZAPOMÍNAT

Výsadková brigáda to nebyli jen vojáci z povolání, ale i tisíce dnes již zapomenutých jmen vojáků základní služby a stovky poddůstojníků. Tyto „dělníky války“ jsem měl možnost poznat a s nimi sloužit nepřetržitě 37 roků.

Co tak významného udělali? V roce 1953 zabezpečili klidný průběh měnové reformy a žní ve velmi napjaté politické atmosféře. Vybudovali první pionýrskou železniční mezi Prešovem a Zlatou Baní. Podíleli se na melioracích polí východního Slovenska. Vyhlásili „Prešovskou výzvu“, kde se zavázali k údržbě vojenských objektů vlastními silami a výzvu „Pomozte dolům“, aby při odchodu do zálohy vytvořili několik pracovních kolektivů v dolech. Iniciátorem této akce byl voják Štěrba od 71. vppr. Spojení brigádních jednotek vybudovali trvalé telefonní vedení mezi Solivarem a Zlatou Baní v délce více jak 15 km v horském, zalesněném terénu. Zabezpečili pořádek a bezpečnost občanů i jejich majetek při povodních na jižním Slovensku. Této akce se zúčastnili i průzkumníci - výsadbáři z Holešova. Zajišťovali provoz a bezpečnost v hutích po dobu vánočních a novoročních svátků. Pomáhali prostějovským závodům při plnění výrobních úkolů. Podíleli se na svépomocné výstavbě i při úklidu posádkového města. Působili na školách jako vedoucí zájmových kroužků. Reprezentovali výsadkovou brigádu při sportovních akcích a kulturní činnosti. Účastnili se v zlepšovatelském hnutí, vytvořili několik desítek výcvikových pomůcek z nichž mnohé byly zavedeny v celé armádě. Vzorně plnili úkoly na rizikové akci „Medník“, která dodnes mnohé zavazuje k naprosté mlčenlivosti.

To jsou některé akce, které mne napadly ve vzpomínkách a kterých jsem se většinou i zúčastnil. Dalo by se připomenout mnoho dalších akcí, které šířily dobré jméno výsadkové brigády, ale připomínám jen ty, o kterých jsem přesvědčen, že ještě více smelovaly kolektivy než taktická cvičení nebo účast na přehlídkách či leteckých dnech. Vojáci výsadkové brigády plnili svěřené úkoly často na pokraj svých sil i na úkor svého osobního volna. Jsou to dnes již zapomenuté tisíce jmen, která patří mezi mé vzpomínky a děkuji jim za to, že jsem s nimi mohl sloužit. Vzpomínám na uplynulá léta a říkám si „byli to dobří kluci“.

kol. Šimfík

NEJEN SŮL, ALE I „CHLĚB NAD ZLATO“

Dodnes živé vzpomínky máme všichni příslušníci výsadkových praporů na komplexní praporem cvičení konaná v červenci a v srpnu 1959. Při nich jsme všichni dostali bez rozdílu funkcí a hodností tak zabrat, že na to do smrti nezapomeneme. Na druhé straně díky štábu výsadkové brigády jsme získali bohaté zkušenosti a otevřeně tvrdím, že i představu o opravdovém boji výsadkového útvaru v týlu nepřítele. Často si vzpomenu na příhodu z tohoto praporem cvičení 71. pvpr. Po přesezech, přípravách, praktickém vysazení praporu dne 3. 8. na plochu Židlov a po splnění bližšího úkolu měl štáb praporu za úkol vybudovat velitelské stanoviště v těžko dostupném Kumerském masívu v severních Čechách. Po dosažení pohotovosti VS byly upřesněny úkoly jednotkám, dokončeno navázání spojení zásluhou kol. Sporky

a bylo přikročeno k organizování leteckého dodatečného zásobování praporu ve dne. Ve stanovenou dobu byla vytyčena a zajištěna plocha pro příjem zásob, což byl v členitém terénu, porostlém obrovskými duby velice náročný úkol. Již při prvním přeletu se letcům podařil perfektní shoz zásobníků PDMM-130 nad stanoveným prostorem. Aby to nebylo tak jednoduché, připltěl se k tomu největší nepřítel výsadkářů – nárazový vítr, který způsobil, že asi pět padáků ze zásobníky se rozprostřelo na nádherných letitých dubech. Dodnes vidím, jak se zásobníky houpały jako hodinová kyvadla. Přesto sběr, soustředění a vybalení ostatních zásobníků, zásluhou kol. Baumruka, proběhlo hladce. Po rozbalení, ale došlo k rozčarování, které spočívalo z toho, že naše dávka chleba byla uložena v pohupujících se zásobnících v ko-

runách stromů a to nejméně deset metrů nad zemí. Tento zákon schválnosti měl vyřešit kol. Javnický trhavinami. I přesto, že soustředil ženijní municii od všech příslušníků VS po odpálení došlo jen k „očišťení“ stromů od kůry místo jejich porážení. K zapuštění trhavin do kmenů stromů totiž chyběly prostředky. Tak plánované dodatečné zásobení bylo provedeno pouze různými druhy konzerv, čajem a střívelcem. Po následném přemístění VS tak došlo k tomu, že na dřívějším roz-
místění zůstala téměř netknutá dávka konzerv, neboť jak většina prohlášovala „bez chleba se to nedá žít...!“ Mám zato, že Kumerský masív dodnes ukrývá tyto zásoby masových a syrových konzerv. Ke chlebu se propracoval ženijní náčelník se svou skupinou až za několik hodin, což již bylo pozdě, neboť spotřebitelé tohoto vzácného božského daru plnili úkoly v jiném prostoru.

kol. Opluštěl

SLOUŽIL JSEM U 72. VYS. PRAPORU - II.

Kolega Požár vzpomíná i na jedno rotní taktické cvičení jako doklad toho, jak náročný byl tehdy výcvik.

Po vysazení na Jahodném, měla rota přejít na decentralizovanou činnost při ničení různých objektů malými jednotkami. Pohoffi prošívané železnou rudou stěžovalo postup podle azimutů, a tak se stalo, že jednotka nedorazila včas do prostoru shozu zásob a proto letoun se zásobníky odletěl bez jejich vysazení.

Následující noční přesun na shromaždiště praporu bez jídla a pití dával všem zabrat. Teprve ráno jsme na jedné pasece našli kamenná napajedla s křišťálovou vodou, kde jsme se osvěžili. Protože v lidské samotě se nám nepodařilo „vyžebrať“ nějaký chléb a jako zásoba jídla u jednotlivců byla jen kosačka špeku, pokračovali jsme hlavoň v usilovném pochodu. Členitý terén, výstupy nahoru, sestupy dolů nám nedávaly naději na odpočinek. Pozdě odpoledne jsme dorazili k překrásnému kaňonu Záděksé doliny. Jeho strmé srázy, které jsme museli překonat obtížně výzbrojí, včetně kulometů, minometů a těžkých radiostanic, byly poslední přírodní překážkou před dosažením shromaždiště. Zhltili jsme tam připravený oběd, vyvachtali se v potoce, trochu ošetřili nohy, nafasovali večeři a vyrazili na 42 km dlouhý pochod do Košic. Dobrá nálada projevo-
vaná zpěvem pochodových písní však nevydržela až do konce pochodu. Některým jednotlivcům upadla morálka v posledních deseti km. Přesun kolem košického letiště, kdy byl cíl stále v nedohlednu, natáhl sestavu roty snad na kilometr. Tehdy jsme vypadali jako tlupa zajatců, když někteří byli ozdobeni botami, pověšenými kolem krku. Tak jsme dopajdali do kasáren. Když tam potom velitel čtyř Jirka Klein své kluky rozebral, že se za ně stydí, že jsou srabáci, tak ti se naštváli a šli ihned do tělocvičny dokazovat opak cvičením na hrazdách, bradlech a šplhu na laně bez přifrzu.

Rád vzpomínám na lyžařský výcvik. Ten nebyl nikdy samoučelný. Však posuďte sami.

V lese za obcí Krumpachy jsme po příjezdu, počátkem odpoledne, začali budovat zemljanky a vůbec všechno pro přežití ve sněhu a mrazu. Všechny skupiny usilovně pracovaly, někteří prakticky až skoro do rána. Ti kteří práci uspěchali neměli v dalších nocích příjemné spaní. Skupiny, které si daly na práci záležet a vybudovaly zemljanky s ohništěm uprostřed, potom spaly celý týden spokojeně a to někteří jen v trenýrkách. Lajdáctví a spěch se nevyplatilo zvláště spojařům, kterým zemljanka vyhořela.

Tenkrát za krásného počasí, jsme přes den na volném svahu pilovali prvky jízdy na lyžích, připravovali stravu jako jednotlivci či v družstvech v polních podmínkách a vůbec a učili jsme vojska přežít v zimním období. Prověrkou zvládnutí pohybu na lyžích byl potom dálkový přesun, který absolvovaly všechny jednotky.

Při působení v Košicích to nebyly jen těžké chvíle služby, ale dovedli jsme také spojovat povinnosti se zábavou. Jedna vinárníčka byla naší výsadkovou základnou. Personál měl pochopení pro nás mladé důstojníky. Kapela složená ze studentů veteriny, rozzených brňáků, dovedla zahrát do našich notičky a pomáhala zapomínat na trudné chvíle vojenské služby.

Museli jsme se rozloučit

Dne 26. července nám všem, kteří jsme přišli doprovodit na poslední cestě Miroslava Sklenku, bylo velmi smutno. V nedožitých 74 letech odešel, po krátké těžké nemoci, přítel mnohých z nás. Byl u výsadkových jednotek celou dobu své vojenské kariéry jako funkcionář automobilní služby, kde vždy beze zbytku plnil dané náročné úkoly. Dobré vzpomínky na něj si jistě všichni zachováme.

Kolegové z MKVV Hradec Králové museli odespat ze svým řad kolegu Jaromíra Andrejska, který zemřel 25. srpna t. r. ve věku 78 let. Tuto smutnou zprávu oznamuje všem, kteří jej znali.

Mnoho stovek bývalých výsadkářů jistě znalo kolegu Luboše Šulčeka. Pracoval celou dobu své vojenské služby u výsadkových jednotek, ve výsadkových funkcích. Byl všeobecně oblíbeným funkcionářem a proto s bolestí se s jeho ostatky loučili kolegové z Prostějova dne 18. 10. 2002. Kdo jste jej znali s úctou zavzpomínejte.

PŘÍHODA

Seznámím vás s událostí se kterou se nikde nechlubil kolega Josef Huf, ačkoliv byl velký „fábitel“. Při každé vhodné příležitosti vyprávěl historky, ve který v jasném světle ukazoval sebe nebo svého brácha.

Stalo se v Prečově. Organizátoři sportovní akce měli sice lajnovačku, ale ne vápno, kterým by potřebné čáry udělali. V kasárnách byl na kontrole své chemické jednotky důstojník Huf a toho požádali, aby jim dal trochu chlorového vápna. Josef ochotně vzal klíče od skladu

VÝSAVKOVÁ A PADÁKOVÁ SLUŽBA LETECTVA

Letošní rok je totiž rokem 50. výročí od jejího ustavení a jejího zavedení. Jejím cílem byla nejen údržba a ošetřování leteckých záchranných padáků, ale i výcvik létajícího personálu - pilotů, navigátorů, palubních radiotelegrafistů, střelců a palubních techniků ve vynuceném opouštění letounu za letu, včetně praktických seskoků padákem, později i tzv. „přežití“, tj. v chování a způsobech činnosti v týlu nepřítele a návratech k vlastním jednotkám.

Mezi „padáčkáři“, jak se jim u letectva říkalo, sloužila řada bývalých výsadkářů jako Juraj Kovač, Ozábal, Bartůněk, Konvalina, Hampl, Kovařík, bratři Sajbrtové, Piatnica, Rokoský, Stix a další. Jinou skupinu tvořili důstojníci a praporčíci, převážně z řad tělocvičáků, kteří byli vycvičení v kursu ve výsadkovém učilišti Stráž pod Ralskem, který vedl tenkrát npor. Krška a rtm. Blažej.

Za léta 1952 - 1969 bylo vycvičeno přibližně 2000 letců, provedeno tisíce cvičných seskoků padákem. Pro zajímavost uvádím, že v letošním roce se sešli v Náměšti nad Oslavou piloti, kteří se během služby nuceně katapultovali z proudových letounů. Bylo jich 163. I toto číslo vypovídá, že práce padáčkářů nebyla marná.

Na závěr bych chtěl vzpomenout zvláště dvou skutečně zaslužilých výsadkářů a posledně padáčkářů: pplk. Juraje Kovače, příslušníka 2. parabrígy v SSSR, účastníka bojů na Dukle a v SNP, za jehož působení na MNO - velitelství letectva a PVOS došlo k největšímu rozvoji výsadkové služby letectva. Dále též pplk. Leopolda Ozábala, zaslužilého mistra sportu, člena vítězného družstva ČSR a vicemistra světa z mistrovství světa v r. 1956. Oba bohužel zahynuli při cvičných seskocích.

kol. Přivratský

a šel, ustrojen do parádní uniformy, kterou před několika dny obdržel, otevřel sklad a vešel dovnitř. Ještě než vojáci s lajnovačkou vešli, ozval se dutý výbuch a přes husty bílý oblak vápenného prachu, valícího se ze dveří, vyběhl Josef v uniformě, více bílé než u mlynářského pomocníka. Co se stalo? Chemik Huf násilím otevřel vzduchotěsně uzavřený sud s chlorovým vápnem a z něho po otevření toto vápno vyfouklo. Dávčí kašel a nutně výplachy očí byly jen malou nepříjemností proti tomu, že musel prakticky novou uniformu vyhodit.

kol. Opletal

ŠTĚSTÍ V NEŠTĚSTÍ

V rámci kursu na ruční otvírání jsme již ustrojenci do padáků čekali na provedení, ten den již druhého seskoku na letišti v Prostějově. Bylo dusné letní odpoledne. Letoun AN-2 po dvojicích odspával příslušný kurs. S podezřením jsme ale pozorovali počasí. Na západě se začaly kupit mraky a vítr začal zesilovat. S nadějí, že to ještě vyjde, jsme nastupovali do letounu. Já s Láďou Jugascem jsme byli určeni jako poslední dvojice k seskoku s výdrží 20 sek. Než „Andula“ nastoupala a vysypala pět dvojic před námi, zesílil vítr tak, že byl asi na hranici pro povolení seskoku.

Vyskočili jsme, odpočítali dvacet vteřin a po otevření padáku jsme zjistili, že jsme byli vysazeni nad brněnskou silnicí. Za malou chvíli jsme však fořem přeletěli Sermekovo PZH. Otočil jsem padák proti větru, ale protože „pedeta“ měla jen malou dopřednou rychlost, tak snos to příliš nezpomalovalo. Z větru se stal víchř a země, řepné pole pode mnou přímo letělo. Stačil jsem ještě padák otočit a přišel strašný náraz. Moje sbalené tělo metalo po poli kotmelce až nakonec se ustálilo v poloze na břiše, vlečeno nafouknutým padákem, vyorávající bulvy cukrové řepy. Teprve po několika desítkách metrů se mi podařilo padák vylít. Vlečením po zemi se vytrhl uvolňovač záložního padáku a ten se otevřel a nyní ležel vytážený na celou délku za mnou. Tělo jsem měl potlučené a v obou nohou ostro bolest. Zůstával jsem ležet a zkoušel jsem jak jsem na tom. To za mnou již na motorce přijel Standa Blažej. Když viděl, že se hýbu, tak na mně uštěpačným způsobem volal: „Vstávej - co se tu válíš jako stará k...!“ Těžce jsem vstal, krok ale neudělal. V Olomouci ve vojenské nemocnici mi zasádrovali kotníky na obou nohách a pravé koleno. Byl to seskok, který mi zbýval ke splnění podmínek na udělení třídnosti „instruktor“. Takto bylo štěstí v neštěstí - mohlo to dopadnout i hůř.

zpracováno podle příspěvku kol. Hrbka

MĚLI JSME I VÝSADKOVÉ DĚLOSTŘELECTVO

V roce 1950, kdy na podzim proběhly první pravidelné vojenské odvozy, převážně na základě dobrovolného nástupu k výsadkářům, očekávali již nové brance zkušené instruktoři a velitelé, vyčlenění ze Zákup a Stráže pod Ralskem, na Slovensku v Trenčíně. Po provedení „přijímače“ tato výsadková část posádky Trenčín byla po železnici přesunuta na východní Slovensko, kam byly přesunuty i jádra dalších jednotek. A tak se začaly tvořit v Prešově, Košicích, ale i v tehdy okresním městě Sabinově, výsadkové útvary, velitelství i brigádní výsadková škola. Vyslání novopecení branci do důstojnických škol a do škol pro důstojníky v záloze se obohacení vědomostmi vrátili, přicházeli i noví důstojníci z vojenských učilišť a kromě již zmíněných praporů se tvořil i 173. dělostřelecký výsadkový oddíl, jak jsme si říkali-kanonýři chlazení vzduchem. Postupně byly vytvořeny baterie protitankových kanónů 57 mm, 76 mm a baterie minometů 120 mm. Doplnovaly se materiály všeho druhů, obsazovaly se tylové funkce, vytvořila se velitelská rota. Myšlenky se vracely zpět a přicházeli vzpomínky na Ty, kteří byli u tohoto dění, zejména důstojníky Václava TABÁKA - prvního velitele oddílu, nezapomenutelného Václava PECINU - zástupce a později až nositele honosné funkce náčelníka raketového výsadkového dělostřelečtva, Františka JIRASE, dalšího velitele oddílu a

Velitelský sbor 71. pvpr

Po skončení vysoké školy jsem nastoupil službu u 71. pvpr. Psal se rok 1964. V té době byla výsadková brigáda na výsluní Západního vojenského okruhu, a možná i celé ČSLA. Úkoly stanovené pro výcvik a výrobu útvary brigády plnily trvale jen dobře a výtečně.

Postupně jsem se začleňoval do sestavy praporu v jehož čele stál zkušený velitel pplk. Tisovský, zástupci byli mjr. Opluštil, Duchoslav a Baumruk. Z náčelníků služeb důstojníci Hrbek, Terém, Hořejší, Libič, Šedivý, Bauer a další. Nemohu zapomenout na Jardu Tomáška, pravou ruku náčelníka štábu. I moje skupina byla složená z velice pracovitých a zkušených důstojníků Kušníra, Farlika a Istoka. Z hlediska výše uvedených „harcovníků“, já čerstvý absolvent po pětiletém studiu, jsem měl co dělat, abych mezi tyto vlky zapadl a vydobyl své postavení. Nebylo to nikterak lehké. Pomocnou ruku mně poskytl náčelník štábu, ale i sám velitel praporu. Postupně jsme vytvořili velice pracovitý kolektiv, kde družné úsilí a spolupráce se prolínala našimi prací. Velitelství a štáb praporu se staly velice schopným řídicím prvkem při plnění velice náročných, zvláště pak výcvikových úkolů. To vše se postupně kladně projevovalo při taktických cvičeních a střelbách.

Je pochopitelné, že úkoly stanovené rozkazy nadřízenými jsme nemohli plnit bez velitelského sboru, rot, čet a družstev i samotných vojáků základní služby. Rád vzpomínám na velice příkladné, odborně a fyzicky zdatné, náročné velitele

i kolegy ze štábu Jardu MACHA, Jaroslava VONDRU, Jána CIGÁNKA, Jirku BAUMRUKA, vždy optimistického Tonda DUBNÉHO a Vaška MIKULU, kteří se „Potili“ problémy jak dostat do podvěsu letadel těžší techniku. Z autarů vzpomínám na Jardu DUCHOSLAVA, Milana HOVORKU. Kdo by si rád nevzpomněl na legendárního Josefa HUFU, nepřekonatelného vypravěče a třeba Petra POPIVČÁKA.

Vynořují se jména velitelů baterií a čet Mirka MATALÍKA, Edy HANÁKA, Ládi OLEJNÍKA, Radka JAROŠE, Mirka BUKÁČKA, Mítu MLČÁKA, Zdeňka HOLCMANA, Bohouše ZÁHORSKÉHO, staršího Honzu HVIŽDĚ, Honzu HERALA, Bohouše LORENCE. Není možné vyjmenovat všechny ty, na které se chce tolik vzpomínat.

Také u výsadkových praporů v Prešově byly organizovány roty minometů 82 mm a protitankových kanónů. Při pravidelných metodických zaměstnáních, které zpravidla řídil náčelník dělostřelečtva důst. CAP a později již zmíněný V. PECINA, jsme se rádi setkávali i s veliteli těchto jednotek a užili si spoustu dobré nálady a legrace. A aby také ne, když už jména účastníků o tom svědčí. Vlasta LANG, Tonda TOMAN, Láda POPELÁŘ, Láda HAŠKA, Franta BIZDRA a MAMULA. Nelze zapomenout ani na zásluhy za tvorbu dělostřeleckého oddílu a baterií Bohoušovi NETUŠILOVI. T o všechno řídil z místa „Tám nahoře“ kolega ŠIK.

Jak 173. dvo, tak i se zmíněnými ostatními prostředky jsme se plně účastnili všech společných a součinnostních cvičení, kde jsme často „Vypotili svou krev“, jen aby bojové úkoly byly splněny. Vzpomínky se vrací i k tomu, jak jsme z těžko potlačovaným strachem nastupovali a létali s naloženou technikou na letišti v Košicích v „hadriánech“ v kluzácích tažených letouny.

Po následné reorganizaci výsadkové brigády a přestěhování do Prostějova a Holešova se změnila i organizace děl a minometů. U výsadko-

s citem ke svým podřízeným, jako byli důstojníci Kozák, Kuba, Kozojed, Hromník, Czeri, z praporčíků potom Bartko, Sermek, Nehera, Fajmon, Jáhn, Šimík a celá řada dalších. To všechno byli důstojníci a praporčíci, kteří se svými jednotkami plnili nosný program praporu.

Je pravda, že škola mi dala vědomosti, zvláště pak z oblasti takticko operační a pedagogicko výchovné. V podstatě mi dala rozhled pro realizaci mého postavení u výsadkového praporu. Na straně druhé poznat lidi, jejich těžkosti a náročnost služby u výsadkových jednotek, mnohdy i rodinné problémy, to škola člověku nedá. Realita byla praxe, denní činnost s jednotkami a jejich veliteli. Tam byl základ úspěchů, ale i vznik problémů a způsob jejich řešení. Trvalo mi to nějaký den, týden, měsíc či rok, než jsem tyto základní problémy zvládl. Člověk se učil za pochodu, tak jak narůstaly úkoly a jejich plnění. Je pravdou, že úkoly jsme společně, celý prapor plnili jen dobře a výtečně. To jsme potvrzovali při prověrkách. Na druhé straně byly i problémy nekázní, vzniku mimořádných událostí a to mnohdy snižovalo celkové kladné výsledky. Bohužel takový život.

Musím konstatovat, že z lůna tohoto praporu vyrostli velitelé, kteří po studiu vysokých škol a různých nástavbových kursů se dopracovali vysokých velitelských funkcí a také až ke generálským hodnostem, jako důstojníci Hrbek, Kuba a Kozojed. Rád na ně vzpomínám a jsem hrdý na to, že i já, v určité míře jsem se podílel na formování jejich velitelských, štábních a pedagogických schopností.

kol. Papoušek

vých praporů zůstaly minometry 82 mm a 85 mm BZK. Vznikl nový oddíl 85 mm BZK a u něho se objevují jména Franty BIZDRY, Jirky ŠREKRA, Milana ŠEDIVÉHO, BUREŠE a dalších. Historie těchto zbraní však také netrvala dlouho a v dalším vývoji výsadkových jednotek došlo k novým změnám.

U každého „kanonýra“ se vždy projevovala hrdost ke své zbraní a tato hrdost, jak jsem přesvědčen trvá i nyní, kdy na všechno prožité vzpomínáme již v důchodu.

kol. Bukáček

V NĚMECKÉM ZÁZEMÍ

Mezi československými parašutisty ze zvláštních operací Rudé armády v letech druhé světové války představují nejpůsobivější skupinu Slováci. Na Sovětskou stranu fronty se dostávali většinou jako zajatci nebo přeběhlíci k Rudé armádě. Přecházeli také dobrovolně k různým partyzánským oddílům a skupinám na Ukrajině a Bělé Rusi, aby po jejich sloučení s vojsky Rudé armády rozšířili řady 1. československého sboru v SSSR. To byl i případ Jozefa Jablonky, který se řadí na první místo žebříčku úspěšných čs. válečných parašutistů, třemi akcemi v německém týlu.

Syn slovenských rodičů, se narodil 24. ledna 1919 nedaleko od moravských hranic se Slovenskem v obci Drietoma v okrese Trenčín a byl, jako většina jeho spoluobčanů katolického vyznání. V nástupním termínu 10. 1. 1940 byl povolán do slovenské armády a zařazen k těžké eskadroně 1. jízdního předzvědného oddílu v Bratislavě, v němž během několika let vykonával funkci účetního rotmistra. S touto jednotkou se objevil 8. května 1944 na východním Slovensku u polního sboru gen. Malára v okrese Berdžov. V předvečer povstání zběhl 25. 8. 1944 k sovětskému partyzánskému oddílu PROKOPJUK. V jeho řadách se ze slovenských vojáků formovala skupina KRIVÁŇ a s touto přešel J. Jablonka 30. 9. k Rudé armádě. Ve výcvikovém středisku

pokračování na str. 6

pokračování ze str. 5

4. ukrajinského frontu 5053 v Drahobyčích absolvoval vzdušný a diverzní výcvik, po němž byl zařazen do skupiny JAVOR. To byla jednotka hloubkového průzkumu 4. ukrajinského frontu v počtu šesti parašutistů. Až na radistku, seržantku Annu Molotovovou, všichni patřili k dobrovolníkům Čs. armády. Velitelem byl por. Karel Kopálek a rtn. J. Jablonka jeho zástupce.

Z letiště u Lvova, dne 19. ledna 1945 odletěla skupina do akce a ve 21. 45 hodin a byla vysazena u Závadské Poruby v okrese Liptovský Mikuláš.

Předmětem zájmu průzkumné skupiny JAVOR bylo rozmístění německých jednotek, jejich druhů, síla a složení, přesuny, palebná postavení a stav opevňovacích prací, velitelských míst, štábu a spojovacích uzlů i skladů. Skupina získávala zprávy vlastním pozorováním a výsledkem zajatých důstojníků a vojáků, zbavovaných poté života. Průzkum byl podnikán z lesního tábora a částečně bylo užíváno k pomoci místní obyvatelstvo pro získání informací a zásobování. S Rudou armádou se skupina JAVOR sloučila 2. února 1945.

S dalšími dvěma misemi J. Jablonky za německou frontu vás seznámíme v příštím Zpravodaji.

Úraz, který přišel v nevhodnou dobu

Ve Stráži pod Rálskem byla rekreace ROH v hotelu Jizerka. Střídali se tam rekreanti vždy jednou za čtrnáct dní. Měli jsme s Rostou Běhalíkem navrženo malé varietní artistické vystoupení. Bylo to několik různých házených salt, přemetů a stojek jednoho na druhém. Na seznamovacím večerů rekreantů jsme potom toto vystoupení předváděli.

Neměli jsme k tomu od velitele povolení, dělali jsme to jen pro čest a slávu, bez finanční odměny. Měli jsme vždy úspěch a to nás povzbuzovalo rozšiřovat a vylepšovat toto naše artistické číslo.

Jednou se ale stalo, že nám před vystoupením někdo nabídl skleničku vína. To se nemělo stát, protože jsem na alkohol nebyl zvyklý. Že je koordinace pohybu ohrožena, jsem poznal asi v polovině vystoupení. Rosta, mne vyhodil na salto vzad dost vysoko, já trochu zpozdil rotaci. Místo na nohy jsem dopadl na ruce. Levá ruka se v lokti ohnula správně, ale pravá se ohnula v lokti dovnitř, úplně vykloubená. Měl jsem co dělat aby nezařval bolestí. S velkým sebezapřením jsem se zmožil oznámit omluvu, že naše vystoupení musíme ukončit.

Za dveřmi jsem pak skučel bolestí. a ani studený obklad mi moc neulevil. Loket byl totálně vyklouben a já musel do vojenské nemocnice v Terezíně. Tam mi dali sádku na 6 týdnů. Oficiálně jsme potrestáni od velitele nebyli. V té době se prováděl nácvik rychlého výsadku z jedoucích nákladních aut z dozadu otevřené korby. Rychlým startem a rozběhem s odrazem proti směru jízdy se rychlost až 50 km/h eliminovala. Při správném rozběhu i odrazu jsme většinou zůstali při dopadu na zem stát. Při pomalém rozběhu nás to srazilo do kotoulu vzad, skoro jako na padáku. Náš milý velitel zamaskoval tento můj úraz mezi ostatní, skutečně vzniklé při rychlém vysazování z aut. Tak jsem vlastně přispěl ke konečnému zániku tohoto způsobu výcviku.

Nejhorší však byla pro mne skutečnost, že pobýtem v nemocnici jsem přišel o velké vojenské cvičení v prostoru DOUPOV. A také o další dva bojové seskoky, které se prováděly již se dvěma padáky. Slabou náplastí byla možnost utíkat načerno z nemocnice ke své milé do Ústí. Lezení přes plot s celou rukou v sádce nebyla maličkost, ale druhou ruku jsem si přitom našťastě nevykloubil ani nezlámal.

kol. Kadidlo

4. RHPz a vysílač „VLTAVA“

Přešel přelom roku 1966-67 a 4. rota hloubkového průzkumu 4. průzkumného praporu v Jindřichově Hradce se příchodem nováčku z kursů dostala do fáze stmelení a v tomto období přišlo až nescmyslné nařízení, kdy v měsíci prosinec až leden 1967 bylo určeno, že se vybuduje tábor pro zimní soustředění v prostoru Řásna u obce Mrákovtín blízko Tělče. Jak bylo rozhodnuto, tak se začalo provádět. Denně odjezd v 6 ráno a večer návrat ve 20. 00 hodin, cesta dlouhá asi 40 km na nákladních vozidlech pod plachtou při 20 a více pod nulou.

V lese u rybníka Pařezitý jsme kopali zemljaniky blízko hájovny, které byly velikosti železničního vagónu. Rozhodnutí o vybudování tohoto tábora v zimních podmínkách prověřilo morálku všech lidí. Zmrzlou zeminu jsme odštělovali slabými náložemi a zbývající kopání se provádělo ručně. Byl to doslova vojenský očištěc, který trval celý měsíc.

V té době byl náčelníkem výsadkové služby praporu a tím i přímý nadřízený roty hloubkového průzkumu kpt. Josef Bodnarik, který přišel z Holešova. Jožo, jak jsme mu za jeho zády říkali, byl přísný jako metr, ale spravedlivý a i přes svoji slovenskou národnost a proudek krev byl dobrý náčelník, který se vždy postavil za lidi své roty. Rotě velel důstojník Ludvík Vrána, který přišel na přelomu roku 65-66 z Prostějova.

Hloubkový průzkumníci byli cvičeni v rozpoznávání techniky, zbraní a letectva tehdejších jednotek NATO včetně jejich organizační struktury, střelbě z ručních zbraní, sebeobrany, přežití ve střizných podmínkách, topografické přípravě, tělesné přípravě, hlavně v přesunech na velké vzdálenosti a v dalších odborných přípravách, které dokonale připravili průzkumníka pro činnost v týle nepřítel. Do týlu byli připraveni k vysazení pomocí padáku z letounu i vrtulníku, na vozidle,

nebo pěším překročením fronty. To vše kladlo vysoké nároky na morální, fyzickou a psychickou připravenost všech hloubkových průzkumníků.

Přišel rok 1968 a sním i slavné politické pražské jaro a to samozřejmě vše mělo vliv i na nás hloubkové průzkumníky. V kritické době 21. 8. 1968 jsme byli zmobilizováni a byli nám vydány zbraně a střelivo, takže prapor byl v plné bojové pohotovosti. Asi 22. 8. večer přišli naši politrucci s požadavkem, abychom urychleně převezli náš radiovůz PV3S R -118 z autoparku na nádvoří našich kasáren což jsme také již pod nosem sovětských vojáků provedli. Ještě v noci bylo zahájeno vysílání, jako vysílač VLTAVA. Výkon vysílače byl asi 1 KW a mimo mluveného slova se hrály pouze české písně a to většinou klasika. Celá situace se udržela až do 25. 8., kdy sověti nasadili vrtulník a zjistili, že jsou tu ještě nějaká kasárna a tam stojí rozvinutá radiová souprava ve skříňce PV3S. Sověti poslali ozbrojený OT BRDM k našim kasárnám a jeho velitel, po dlouhém vyjednávání prosadil, že vysílání z RDST bude ukončeno.

To, že jsme s palebným průměrem munice, granáty a náboji do RPG, odjeli do záložního prostoru BUK a tam deset dnů byli připraveni k zásahu byla jen další malá epizoda.

V roce 1969 jsme v období srpnových událostí dávali polovinu počtemi stavu roty na výpomoc k zajištění bezpečnosti do města Třebíč, kde nebyla vojenská posádka a druhá polovina roty byla převelena do Prahy, kde se i z dalších jednotek vytvořil strážní pluk, který střežil významné objekty - budovu MO, GŠ apod.. Zajímavé v té době bylo to, že všichni vojáci našeho útvaru dostali poprvé barety, ve kterých chodili do služeb.

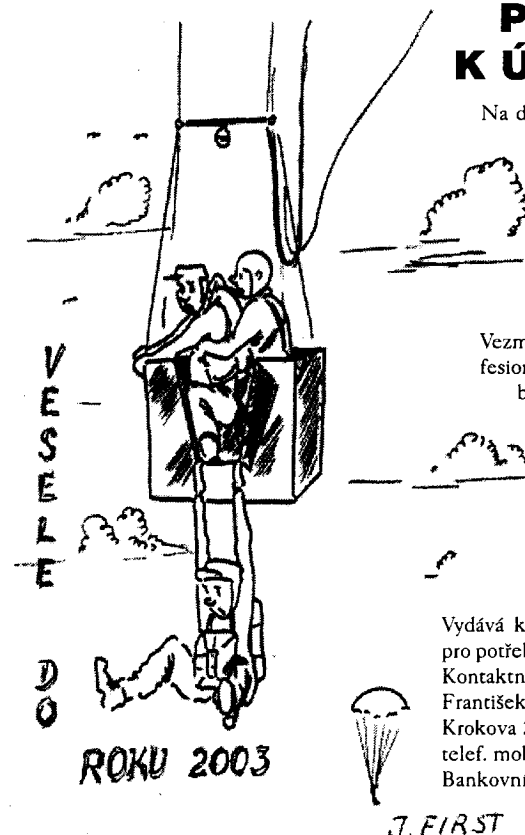
Průzkumníci - hloubkaři, kteří byli cvičeni pro úkoly v týlu nepřítel a kteří byli vždy odkázáni jeden na druhého, dokázali že byli v té době dobře připraveni pro účel svého využití, bez ohledu zda se jedná o nepřítel ze západu nebo východu.

podle dopisu kol. J. Fořta

PŘIPOMÍNKY K ÚPRAVĚ „Z“ 26

Na disketě prvotního zápisu článků do „Z“ 26 jsem provedl opravy chyb, které zjistila kol. Řepková. Přesto některé chyby zůstaly a to nám vytkl kol. Koutecký. Proto výbor KVV rozhodl, aby připravenou disketu k vytištění pře-kontroval a opravil kolega Čtverák. Tento také u „Z“ 27 provedl. Vezměte prosím v úvahu, že nejsme profesionálové a tak objevíte-li nějakou chybu, sami ji opravte.

kol. Opletal

Vydává klub výsadkových veteránů Prostějov pro potřebu členů. Neprodejně.

Kontaktní adresa:
František Papoušek
Krokova 26, Prostějov 796 01
telefon. 737617167
Bankovní spojení: účet 153185640 kód 0300